

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoE/12/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514205267
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8514205267.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD., a sudkyň JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Moniky Tobiašovej v exekučnej veci oprávneného EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, proti povinnému Jozef D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. 237/18, o vymoženie sumy 1 448,07 EUR s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 1Er/592/2014 - 26 zo dňa 19. februára 2020 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie ako exekučný súd napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., Exekútorický úrad Bratislava, sp. zn. EX 36720/14 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu so sídlom v Bratislave sp. zn. SR 00935/14 zo dňa 21.05.2014. Uplatňovaný nárok oprávneného bol založený na Zmluve o poskytnutí rýchlej pôžičky zo dňa 31.03.2008 uzavretej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným. Zmluvou o postúpení pohľadávok došlo k postúpeniu pohľadávky na postupníka, spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., oprávneného, ktorý s dlžníkom uzavrel dňa 17.07.2013 Dohodu o uznaní záväzku; zároveň s osobitnou rozhodcovskou zmluvou. S odkazom na § 36 ods. 2, § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2, § 243d ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2, zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 2, § 3 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, príslušné ustanovenia smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 5.4.1993 (ďalej len „Smernica Rady“), opierajúc sa o judikatúru Súdneho dvora EÚ (C-243/08, C-240/98, C-40/08, C-168/05), po preskúmaní predloženého exekučného titulu postupom podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, exekučný súd vyhodnotil uzavretú zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu, na základe ktorej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, nepodnikateľom, vznikol spotrebiteľský vzťah. Rovnako formulárovú rozhodcovskú zmluvu uzavretú zároveň, v tej istý deň s Dohodou o uznaní záväzku exekučný súd vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu, nevyjednanú individuálne spotrebiteľom, bez možnosti zmeny zmluvných podmienok, bez fatickej možnosti zmluvu neuzavrieť. Zmluva vo forme tlačiva nebola dlžníkom, povinným, individuálne vyjednaná, jej obsah nemal možnosť ovplyvniť. Rozhodcovskú zmluvu, obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky, tak posúdil v zmysle § 53 ods. 5 OZ ako neplatnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, povinného. Povinný touto rozhodcovskou zmluvou preto nie je viazaný. Neplatnosť zmluvy má za následok absenciu právomoci rozhodcovského súdu konať. Predložený rozhodcovský rozsudok tak nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom, bol posúdený ako nulitný právny úkon, t.j. absolútne neplatný. Žiadosť o udelenie poverenia preto exekučný súd zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázal o.i. na to, že exekučný súd vec nesprávne právne posúdil uzavretú rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak by skutočnosť, že ide o spotrebiteľský vzťah, vylučovala využitie rozhodcovského konania, nebola by takáto možnosť právne upravená a zákon by uzatváranie rozhodcovských zmlúv absolútne nepripúšťal. Poukázal na to, že § 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní vo vzťahu k forme zmluvy bol dodržaný, rozhodcovská zmluva má písomnú formu, nevylučuje možnosť iniciovania konania na všeobecnom súde a uzavretie predmetnej zmluvy nie je podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy. Poprel tú možnosť, že uzavretie jednej zmluvy bolo podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy. Charakter a forma rozhodcovskej zmluvy preto v žiadnom prípade nemôže sama osebe založiť jej neplatnosť. Citáciami odkázal tiež na rozhodnutia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoE/265/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2CoE/173/2017, 41CoSr/6/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoE/58/2017, 8CoE/39/2017, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3M Cdo/11/2010, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na nezákonný postup exekučného súdu, ktorý svojím postupom znemožnil oprávnenému prístup k spravodlivosti, čím došlo k neoprávnenému zásahu do práva oprávneného na súdnu ochranu a k porušovaniu princípov právnej istoty, keďže sa oprávnenému znemožnilo uspokojiť svoju pohľadávku voči povinnému v exekučnom konaní. Rozhodnutie exekučného súdu oprávnený považuje za arbitrárne, bez riadnej právnej úvahy v argumentácii.

3. Odvolací súd príslušný na rozhodnutie podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), v súlade s § 470 ods. 1 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 9a Exekučného poriadku, v znení Exekučného poriadku účinnom k 31.03.2017 v zmysle § 243h ods. 1 tohto zákona. Odvolací súd vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. Exekučný súd je podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, v znení účinnom do 31.03.2017, povinný o.i. skúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súd neskúma vecnú správnosť vydaného rozhodcovského rozsudku, ale jeho súlad so zákonom. Pri existencii rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu v spotrebiteľských veciach exekučný súd skúma, či rozhodcovskému orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, bola daná právomoc vo veci konať a či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. V prípade zistenia nedostatku v tomto smere, t.j. pri zistení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, je namieste konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť takéhoto exekučného titulu. Toto spolu s princípom dôslednej ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu dáva podklad pre taký postup exekučného súdu v konaní, ktorý mal za následok neudelenie poverenia. Exekučnému súdu tak zákon umožňuje zamietnuť žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak postupom v súlade s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia nepripustný (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011).

5. V prvom rade odvolací súd konštatuje, že exekučný súd správne posúdil vzťah právneho predchodcu oprávneného a povinného ako vzťah spotrebiteľský. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správných skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa preto stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi tam uvedenými.

6. Na doplnenie argumentácie exekučného súdu odvolací súd v rovom rade zdôrazňuje, že v tejto veci má zásadný význam skutočnosť, že rozhodcovská zmluva uzavretá zároveň s Dohodou o uznaní záväzku dňa 17.07.2013 nebola medzi oprávneným a povinným uzavretá platne, a teda ako taká nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy je základnou a nevyhnutnou skutočnosťou, bez ktorej rozhodcovský súd nie je oprávnený konať a rozhodovať. Odvolací súd nemal najmenší dôvod na to, aby vylúčil predloženú rozhodcovskú zmluvu spod režimu súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok. Rozhodcovská zmluva, resp. akýkoľvek iný právny úkon, ak má byť považovaný za prejav zmluvnej autonómie strán, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Podkladom pre vyslovenie záveru, že nejde o individuálne vyjednanú rozhodcovskú zmluvu, je nepochybne jej forma. Ide o typovú formulárovú zmluvu, ktorá bola povinnému

predložená zároveň s Dohodou o uznaní záväzku, bez zrejmej možnosti zmeny jej obsahu, výberu konkrétneho rozhodcovského súdu, bez možnosti rozhodcovskú zmluvu neuzavrieť. Charakteristickou črtou individuálne nevyjednanej zmluvy je skutočnosť, že bola dodávateľom vopred formulovaná, pričom povinný v pozícii spotrebiteľa nemal možnosť rozhodcovskú zmluvu dojednať individuálne, s primeranou starostlivosťou zväžiť dôsledky tohto úkonu. To je spravidla prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis, pričom majú vyvolať dojem, že si ich prvotne vyžiadal spotrebiteľ.

7. Individuálne vyjednanie podmienok zmluvy, ktoré je podmienkou platnosti uzavretej rozhodcovskej zmluvy, je relevantné predovšetkým z pohľadu ochrany práv spotrebiteľa, t.j. či si spotrebiteľ z určitých dôvodov osobitne vymienil istú zmluvnú klauzulu, ktorá by pre neho mala nejaký osobitný, prospešný význam. V tomto, ako aj v množstve obdobných prípadoch je formulárová rozhodcovská zmluva predkladaná spotrebiteľom zo strany oprávneného spravidla zároveň s inými zmluvami, dohodami, a pod. Takýto postup predkladania a uzatvárania zmlúv predstavuje nekaloobchodnú praktiku v zmysle ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

8. Zmluvné dojednanie, ktoré nie je individuálne vyjednané, je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom rozhodcovská zmluva uzavretá v takejto podobe je zároveň v rozpore s ústavným právom osoby na súdnu ochranu. Odvolací súd v tomto rozsahu poukazuje na argumentáciu exekučného súdu v napadnutom rozhodnutí. Odvolací súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený sa podrobiť rozhodnutiu rozhodcovského súdu, ktorý bol vopred určený veriteľom, nemôže ísť o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, keďže tá bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu a obsah takejto zmluvnej podmienky.

9. Charakteristickou črtou formulárových spotrebiteľských zmlúv je, že pri uzatváraní zmluvného vzťahu sa nemenia, sú všeobecné a záujemca o službu tieto podmienky prijme alebo ich odmietne a zmluva nevznikne. Predovšetkým v tom spočíva faktická nerovnosť zmluvných strán. Typizovaná formulárová rozhodcovská zmluva, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu, navyše na geograficky neprijateľnom mieste, spĺňa charakteristiku nekalej zmluvnej podmienky. Tento záver podporuje tiež stanovisko Súdneho dvora ES vo veci C-243/08 zo dňa 4.6.2009 Pannon GSM Zrt. c/a Erzsébet Sustikné Győrfi, v ktorom sa o.i. konštatuje, že vopred stanovená zmluvná podmienka nedohodnutá individuálne, ktorá priznáva právomoc pre spory vyplývajúce z uzavretej zmluvy súdu v mieste sídla dodávateľa, či predajcu, spĺňa kvalifikáciu nekalej podmienky podľa uvedenej smernice Rady. Dojednanie, že súdom príslušným na prejednanie prípadných sporov zo spotrebiteľských zmlúv je všeobecný súd v sídle dodávateľa, je tak rovnako možné považovať za nekalú podmienku. Vopred určený rozhodcovský súd v sídle veriteľa, oprávneného, tak bezpochyby spĺňa kritéria, aby bola táto zmluvná podmienka posúdená ako neprijateľná. Rovnako je možné takúto zmluvnú podmienku považovať za uzavretú v rozpore s dobrými mravmi (IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011). Súdu nič nebráni vysloviť neplatnosť rozhodcovskej zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 OZ, v zmysle generálnej klauzuly podľa § 53 ods. 1 OZ, pre rozpor s § 53 ods. 5 OZ, v zmysle ktorého neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Je zřejmé, že v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy medzi oprávneným a povinným mal oprávnený ako dodávateľ služby zákonom explicitne zakázané dojednávať v typových zmluvách podmienky spôsobujúce podstatnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

11. Odvolací súd tak konštatuje, že pre vykonanie exekúcie vo veci chýba základný predpoklad, právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok v tejto veci vydal orgán, ktorý nemal platne zverenú právomoc vo veci konať a rozhodnúť, vydaný rozsudok nemá právne účinky. Takýto rozsudok nemôže byť považovaný za rozhodnutie, ktoré je spôsobilé byť podkladom pred nariadenie exekúcie. Oprávnený tak nedisponuje vykonateľným exekučným titulom, pričom na splnenie tejto podmienky musí exekučný súd prihliadať v každom štádiu exekučného konania. Práva oprávneného v tomto prípade, vzhľadom na prelomenie zásady res iudicatae (t.j. definovanie rozhodcovského rozsudku zo dňa 21.05.2014 sp. zn. SR 00935/14 ako nulitného právneho aktu), vo vzťahu k možnosti vymôcť pohľadávku voči povinnému prostredníctvom žaloby podanej na všeobecnom súde nie sú dotknuté.

12. Z uvedeného je zrejmé, že odvolacie námietky oprávneného nie sú dôvodné a súd prvej inštancie postupoval správne, keď podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal exekučný titul a následne žiadosť o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi zamietol.

13. Odvolací súd preto postupom podľa § 387 ods. 1 CSP uznesenie exekučného súdu ako vecne správne potvrdil.

14. O trovách odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom rozhodnutí, ktorým sa exekučné konanie končí (§ 44 ods. 4 Exekučného poriadku).

15. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát krajského súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).